

Experimentální cvičení jednotek opozičních sil se simulátory MILES jako přínos k rozvoji taktiky pěchoty

Ve většině konfliktů současného světa se pěchota stále více stává hlavním nositelem operačního úkolu. Vedení operací proti neregulérním silám v asymetrických konfliktech snižuje (avšak nevylučuje) použití ostatních druhů vojsk. Pěchota naopak přebírá jednotlivé úkoly druhů vojsk a stává se více univerzální (úkoly strážní, humanitární, CIMIC, policejní apod.). Současné typické operační prostředí, zejména urbanizovaný terén, zalesněný a horský terén a pouště, představuje výrazné zhoršení operačních podmínek a zvýhodňuje i hůře vybavené a vycvičené bojovníky (Irák, Afghánistán, Čečensko).

Česká profesionální pěchota zatím tyto zkušenosti nemá, ale může v krátké době operovat v těchto prostředích a narážet na problémy, se kterými se setkávají alianční síly.

Mezi typické faktory pro nasazení pěchoty v současných operacích patří:

- ❑ zvětšený operační prostor,
- ❑ nedostatek informací o protivníkovi,
- ❑ vysoká samostatnost vojsk v operacích,
- ❑ vytváření úkolových uskupení již od nejnižších stupňů,
- ❑ snížení významu faktoru času v operacích (operace jsou dlouhodobé, s vysokým stupněm pohotovosti vojsk k zahájení operací),
- ❑ nejasná a nestálá bojová sestava,
- ❑ vysoká fyzická a psychická zátěž vojsk.

AČR připravuje změnu bojových řádů, operačních a taktických postupů s ohledem na výše uvedené zkušenosti. Ředitelství výcviku a doktrín (ŘeVD) Vyškov provedlo, jako přípravnou etapu k těmto činnostem, experimentální cvičení jednotek opozičních sil (OPFOR - opposing forces, protistojící strana, protivník) se simulátorem MILES. Cílem cvičení bylo prověřit bojové možnosti pěchoty v typických bojových situacích, zkoumat možnosti úspěchu v boji a snížit ztráty. Druhým cílem bylo zkoumat logistické, psychologické, fyzické a výkonnostní aspekty boje.

Jednotky OPFOR operovaly v následujících situacích:

1. obrana osady,
2. přepadení kolony,
3. přepadení důležitého objektu v noci,
4. útok v členitém a zalesněném terénu.

Tyto situace byly nejdříve simulovány na CSTT (Centrum simulační a trenažérové technologie) v Brně jako typické (standardní) použití sil a dále proběhly jako boj v reálném čase se simulátorem MILES ve VVP Boletice.

Následně byly výsledky obou simulací analyzovány, srovnány a byly popsány taktické postupy, které vedly k úspěchu či neúspěchu v boji. Limitující podmínky pro cvičení byly následující:

- ❑ jednotky OPFOR nebyly organické mechanizované jednotky s vlastní výzbrojí a výstrojí,
- ❑ jednotky OPFOR byly pouze v počátečním stadiu sladění,
- ❑ pohyby jednotek na simulátoru a v terénu řídili různí velitelé,
- ❑ při simulaci nebyla vzata v úvahu palba podpůrných zbraní (zejména dělostřelctva).

Výsledky cvičení

Situace č. 1 – obrana osady (Červený obrana – Modrý útok)

Zde došlo k zásadnímu rozdílu mezi simulací virtuální (CSTT) a živou (MILES). Zatímco na simulátoru Červený standardně osadu ubránil (ztráty Červený : Modrý – 4 : 9), při živé simulaci zvítězil Modrý v poměru 3 : 4. Hlavním předpokladem úspěchu Modrého bylo rozkrytí systému obrany Červeného, rychlé a neočekávané proniknutí do středu sestavy protivníka, taktický manévra částí sil na poutacím směru a nepozorované obejít a zničení protivníka zbytkem sil.

Dílčí závěr:

Vítězství Modrého bylo získáno rychlým a dovedným taktickým manévrem, dobrou velitelskou činností a osobním příkladem velitele.

Při vyrovnaných silách bojujících stran měl standardně zvítězit Červený. Modrý netříštil úsilí, rychle ovládl těžiště obrany protivníka a poté ovládl i zbytek obrany. Červený špatně vytvořil obranný systém, nevhodně zvolil velitelsko-pozorovací stanoviště (VPS) a neměl přehled o situaci. Hlášení o napadení bylo neúplné a reakce na vývoj situace neadekvátní. V důsledku těchto chyb Červený boj prohrál.

Situace č. 2 – přepadení kolony (Červený útok na kolonu – Modrý obrana)

Zde došlo ke shodě mezi simulací a reálným bojem, byť v obou případech paradoxně zvítězila jednotka, která se přesunovala v koloně. Při simulaci na CSTT bylo hlavní chybou útočníka to, že se velmi dlouze zavázal do boje, umožnil jednotce v koloně se rozvinout a provést manévra do boku a týla (Červený : Modrý = 6 : 5).

V reálném boji s MILES útočník spustil přepad předčasně a umožnil tím rychlé sesednutí a rozvinutí sil Modrého. Modrý navíc velmi dobře využil terén ke krytí a pohybu po bojišti (Červený : Modrý = 9 : 8).

Dílčí závěr:

Modrý odrazil přepad kolony díky chybě Červeného v načasování přepadu a díky rychlému rozvinutí sil a zahájení palby do těžiště sestavy protivníka.

Situace č. 3 – přepadení důležitého objektu v noci (Červený útok – Modrý obrana)

Modrý střežil systémem hlídek rozsáhlý důležitý objekt a Červený dostal úkol se tohoto objektu v nočním boji zmocnit. Při simulaci na CSTT Modrý objekt udržel, manévroval silami na ohrožené směry, způsobil Červenému ztráty a zvítězil v poměru 18 : 13.

Při reálném souboji s MILES tato epizoda trvala velmi dlouho, Červený zahájil útok velmi metodicky a zdoluhavě, ale pomalu získával převahu a v konečné fázi obsadil 3 objekty přepadu. Při ztrátách 3 : 3 mu pro splnění úkolu bylo přisouzeno vítězství.

Dílčí závěr

Při boji v noci Červený soustředil síly na jednom směru, metodicky ničil objekty odporu a postupně získal vítězství.

Situace č. 4 – útok v členitém a zalesněném terénu (Modrý útok – Červený obrana)

Modrý útočil na široké frontě a jeho úkolem bylo ovládnout opěrný bod čety. Při simulaci na CSTT Modrý dobře manévroval, získal převahu ve středu obrany a částí sil rychlým úderem do boku protivníka rozvíjel úspěch. V další části se však zavázal do statické činnosti a převahu ztratil. Poměr ztrát 14 : 14.

V reálném boji s MILES Červený bránil opěrný bod čety s dobře vybudovaným palebným systémem. Modrý použil atypický útok do středu sestavy (hlavní ohnisko odporu) po částech, stejně tak po částech byl zničen, aniž dosáhl jakéhokoliv úspěchu. Poměr ztrát Červený : Modrý = 4 : 15.

Dílčí závěr:

Při živé simulaci Modrý nedokázal využít taktických manévrů, útočil roztříštěně a stereotypně do hlavního ohniska obrany a byl poražen.

Hlavní výsledky experimentálního cvičení

Cvičení ukázalo následující skutečnosti:

- častěji v boji zvítězil ten, kdo se rychleji rozhodl, lépe manévroval a útočil soustředěně a zabezpečeně do hlavního ohniska obrany,
- palebná síla pěchoty se neprojevovala v bojové linii, ale spíše v malých sevřených formacích typu klín,
- v členitém a zalesněném terénu zvítězil ten, kdo se dokázal nepozorovaně přiblížit k obraně a zahájit efektivní palbu z krátkých vzdáleností,
- počáteční výhoda překvapivého útoku byla ztracena, jestliže útočník dlouho setrval v palebném kontaktu s obráncem,
- při boji na široké frontě vojíci ztráceli kontakt se sousedy, což vedlo k pasivitě a ohrožovalo splnění úkolu,
- je nutné věnovat větší pozornost výcviku a změně taktiky sesednuté pěchoty, protože v typických operačních prostředcích současného světa (urbanizovaný terén, horský a zalesněný terén) pěchota ztrácí důležitou podporu mechanizovaných palebných prostředků a o výsledcích boje bude rozhodovat její výcvik, vybavení a organizace,
- při vedení operací na rozsáhlém teritoriu malými silami (pročesávání, kontrola, střezení prostorů) je třeba více investovat do technických prostředků velení a průzkumu na nižších stupních, osobní výstroje a výzbroje vojáků a rovněž zajistit podstatně větší fyzickou a psychickou výdrž vojáků,

- ❑ složitá operační prostředí budou vyžadovat rovněž vojáky, kteří budou schopni plnit úkoly v součinnosti s jinými druhy zbraní a podporu těchto zbraní si budou umět vyžádat, tedy jejich výcvik a znalosti budou muset být širší a komplexnější,
- ❑ tyto změny se musí postupně zapracovat do nových bojových předpisů, programů výcviku, rozvojových programů výzbroje a výstroje a rovněž organizačních struktur pěchoty,
- ❑ experimentální cvičení je jednou z možných forem zvýšení efektivity výcviku a bojového použití pěchoty.

Fenomén „malé síly“ ve velkých prostorech se stane hlavním operačním požadavkem budoucnosti. Bude vyžadovat nejen novou výzbroj a organizaci vojsk, nové metody výcviku, ale i nově připravené velitele.

Experimentální cvičení OPFOR mimo jiné ukázalo na nedostatky v samostatnosti velitelů, v taktické aktivitě a kreativitě. Vojáci často ztráceli orientaci, součinnost a dostávali se mimo informační tok velitele. Při ztrátě velitele jej nebyli připraveni nahradit. Spojovací a pozorovací prostředky jim neumožnily efektivně rozptýlit bojovou sestavu.

ŘeVD vyhodnotí přínos tohoto cvičení pro teorii a praxi použití pěchoty a navrhne změny do nově připravovaných předpisů a publikací. Jednotky OPFOR budou použity při společném výcviku s jednotkami pozemních sil s cílem zvýšit kvalitu výcviku. ŘeVD připraví a provede další experimentální cvičení se zaměřením na boj v zastavěném prostoru a bojové sestavy pěchoty.

Podstatně větší pozornost se musí věnovat výstavbě účelných výcvikových zařízení pro výcvik pěchoty, např. dráha jednotlivce, boj o osadu, boj v podzemí, boj ve výškách apod.

Mou ambicí je tedy s počtem vojáků a civilních zaměstnanců, které armáda má, nebo bude mít, naplnit uvedené hlavní úkoly armády. Je to především úkol organizační, logistický. Musí být přesně naplánováno, kdy a která část má zajistit tyto takzvané operační schopnosti. A právě to je také součástí reformy Armády České republiky, která se v současné době nachází na prahu třetího roku jejího průběhu. Mým úkolem je pak zajistit, aby tento plán byl splněn do puntíku.

*Pohledem ministra obrany
(z rozhovoru ministra obrany Karla Kühnla pro Rescue Report 21. 4. 2005)*